

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Æstiva - A Dominica SS. Trinitatis, ad Dominicam decimamquintam
post Pentecosten

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Dominica XII. Parabola Samaritani qui hominem à latronibus cæsum
curavit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44226

Luc. 17. Divinis, uni Samaritanæ communicavit! Quod si virorum aliqui de Samaria conversi sunt, quamdiu putas in fide perstitissent? Certè paulò post dum civitatem volet ingredi Christus, non admittetur, recusabunt ingressum civitatis, illi ipsi apud quos biduum posuit, quibus locus est, & quibus videbatur persuasisse quòd esset Salvator mundi. Hicne fructus ejus operæ?

Certè illis timendum, qui nisi gaudeant fructu sui laboris, non laborant; timendum inquam est, ne se potius subdole & malignè quàm Christum quarant! Operarii subdoli, inquit Apostolus, transfigurantes se in Apostolos Christi. Et non mirum, ipse enim Satanas transfiguravit se in Angelum lucis, non est ergo magnum, si ministri ejus transfigurentur velut ministri justitia, quorum finis erit secundum opera ipsorum. Quasi diceret, fingunt se zelatores divinæ gloriæ & salutis animarum, & hoc zelo tegunt suam pra-

vam intentionem, sicut dæmon sæpe obreptu religionis & pietatis, suas operit technas & insidias.

Hoc est tibi magnopere dispiciendum & deplorandum. *Va mihi quia tacui. Va mihi si non evangelizaverò. Qui observat ventum, non seminans, & qui considerat nubes, nunquam metet. Non possumus quæ vidimus & audivimus non loqui. Spiritus meus qui est in te, & verba mea quæ posui in ore tuo, non recedent de ore tuo.* Hæc tibi Dominus, tu quid illi? Fateri tuam ignaviam, & modicum zelum, atque ut accendans deinceps ferventius, vide in 1. parte, Die 18. Januarii.

*If. 6.
1 Cor. 9.
Ecc. 11.
Act. 4.
If. 59.*

Nemo magis sibi Christum servat, quàm qui minus sibi soli servat.

Nemo minus sibi Christum servat, quàm qui magis sibi soli servat.

DOMINICA DVODECIMA.
PARABOLA SAMARITANI QVI HOMINEM
A LATRONIBUS CÆSUM CURAVIT, CUIUS
PARABOLÆ CONCLUSIO EST:

Vade & tu fac similiter. Lucæ 10.

VERITAS PRACTICA.

ut cureris non cures, quandoquidem aliter curari non posses.

Si vis curari, cura.

L PUNCTUM.

SENSVS EST, Quod non modo in homine parabolico qui incidit in latrones representeris, sed etiam in viro Samaritano qui hominem male à latronibus affectum curavit. Ac proinde sicut debes curari ab alio, sic alium debes curare; alius est, nempe Samaritanus, nempe Christus qui te cures: & alius est homo male affectus quem tu cures, nempe proximus in quarvis necessitate positus.

Si vis itaque curari à Christo, cura proximum. Si vis curari, cura.

RATIO EST, Quia non potes curari, nisi à Christo Domino.

Sed Christus Dominus non te curabit, nisi cures proximum, quanta possis ope.

Ergo si vis curari, cura. Quod certè tam æquum est, ut non modo alius, sed tibi ipsi sis iniquus, si

EVANGELII hodierni tres sunt veluti partes præcipuæ. Prima est quæ dicitur beati oculi & beata aures eorum quæ videbant & audiebant Dominum Jesum. Secunda continet interrogationem cujusdam Legisperiti, & responsionem Christi de modo vitæ æternæ possidendæ, qui refertur ad mandatorum observationem. Tertia denique cum de proximo diligendo alia esset orta quaestio, Christus enarravit nobilem illam Parabolam de homine qui incidit in latrones, à quibus cæsus est multis plagis, & de Samaritano qui mira cæsum hominem caritate curavit, quæ neglexerat Sacerdos & Levita; tum verò sermonem

Matt. 23.

Nº 2 conclusio

concludens, Legis perito dixit, vade & tu fac similiter, sic adesto proximo laboranti. Hic est ille tuus proximus qui tua magis eget opera, sicque eum adiuvando vitam æternam quam quærebis possidebis. O verè beatæ aures quæ hæc audiebant, & beatæ manus quæ audita complebant!

Hanc ut beatitudinem assequaris tibi hoc idem certissimè dictum puta quod illi, vade & tu fac similiter. Atque ut plenius totam Parabolam intelligas, magisque afficiaris ad eius practicum finem, qui est, proximo tua egenti opera subvenire & opitulari: sic te obligatum putes ad hanc opem ferendam, ut quantum adjuvari & curari velis à Christo, tuis in plagis & morbis: tantum ipse curare & adjuvare proximum debeas.

Ratio est ampla, & multi plena documentis: nam primò sicut te agnoscere debes in illo homine qui plagas accepit, sic in viro Samaritano Christus Dominus est intelligendus à quo solo cureris. Plagæ quas accepisti à primo nativitatis ortu sunt quatuor illæ insignes de quibus expressus est Divi Thomæ articulus, ubi ex Beda sic aptè ad rem nostram discurre: Per Iustitiam originalem perfectè ratio continebat inferiores animæ vires, & ipsa ratio à Deo perficiebatur, ei subiecta. Hac autem originalis iustitia subvertita est per peccatum primi parentis. & ideo omnes vires animæ remanent quodammodo destituta proprio ordine quo naturaliter ordiuntur ad virtutem, & ipsa destitutio VULNERATIO dicitur natura. Sunt autem quatuor potentie animæ quæ possunt esse subiecta virtutem scilicet ratio (seu intellectus) in quo est prudentia: voluntas in qua est iustitia: irascibilis in qua est fortitudo: concupiscibilis in qua est temperantia. In quantum ergo ratio seu intellectus destituitur suo ordine ad verum, est vulnus ignorantia; in quantum verò voluntas destituitur suo ordine ad bonum, est vulnus malitia; in quantum verò irascibilis destituitur suo ordine ad arduum, est vulnus infirmitatis; in quantum verò concupiscencia destituitur suo ordine ad delectabile moderatum ratione, est vulnus concupiscencia. Sic igitur ista quatuor sunt vulnera inflicta toti humanæ naturæ ex peccato primi parentis: sed quia inclinatio ad bonum virtutis in unoquoque diminuitur per peccatum æternale, etiam ista sunt quatuor vulnera ex aliis peccatis consequentia, in quantum scilicet per peccatum & ratio hebetatur, præcipuè in agendis, & voluntas induratur ad bonum: & major difficul-

tas bene agendi accrevisit: & concupiscencia magis exardescit. Sic ad verbum sanctus Thomas,

Jam verò quod à Christo, & ab eo solo quatuor istæ plagæ seu vulnera possint curari, susceperat sanctus Bernardus in hæc Apostoli verba de Christo Domino: *Qui factus est nobis Sapientia à Deo, & iustitia, & sanctificatio, & redemptio.* Quæ quatuor ad totidem virtutes Cardinales sic refert, ut cum Christus dicitur primò Sapientia, idem sit ac Prudentia per quam tenebras nostri intellectus expulit. Deinde cum dicitur Iustitia, Iustitia illa intelligitur quæ est opposita malitiæ voluntatis, & quæ à Christo provenit per gratias sanctificantes quibus peccata absolvuntur, & per actuales quibus voluntas à malitia sua convertitur in bonitatem. Tertiò cum Christus dicitur sanctificatio, perinde est ac temperantia contra vulnus concupiscencia, quo vulnere, quia præcipuè inficitur & maculatur homo in corpore & anima, ideo temperantia quæ est illi opposita dicitur sanctificatio seu sanctimoniam sine qua nemo videbit Deum. Hac est voluntas eius sanctificatio vestra, ut abstinetis vos à fornicatione & aliis quæ corporis & animam maculant, quæque dum per temperantiam continentur, sanctificatio sequitur. At quomodo Christus factus est nobis ista sanctificatio seu temperantia? Nempe per exemplum suæ vitæ sanctissimæ, longèquæ abhorrentis ab omni concupiscencia; tum verò etiam quia cum factus est homo, factus est aptius & facilius obiectum nostri amoris, ut, qui tantum carnalia noveramus amare, carnem in Christo reperiremus quam amaremus. Quamò denique cum dicitur Redemptio, planè idem est ac fortitudo in irascibili contra infirmitatem, sic enim Christus: maximè fortitudinem quam sectaremur ostendit in Passione, & nos quæ exemplo quæ meritis reor: mit ab illis malis & miseris quæ sibi hominem quodammodo vindicant; *Infelix homo, quis me liberabit de corpore mortis huius? Gratia Dei per IESUM Christum Lex Spiritus vitæ in Christo lesu liberavit me à lege peccati & mortis.*

Atque hinc pergens sanctus Bernardus: *Frustra inquit, huius saculi Sapientes de quatuor virtutibus tam multa disputaverunt quas tamen apprehendere omnino nequiverunt: cum illum nescierunt, qui factus est nobis à Deo Sapiencia docens prudentiam, Iustitia delicta donans, & Sanctificatio in exemplum temperantia continenter vivens, & Redemptio in exemplum patientia fortiter moriens, Quid volui cum virtutibus, qui Dei virtutem*

1.2.9.85.
43.

Serm. 27.
in Sant.
1. Cor. 1.

Hebr. 12.
1. Thess. 4.

Rom. 7.
& 8.

sem Christum ignoratis? Vtinam quæso vera Prudentia nisi in Christi doctrina: Vnde vera iustitia, nisi de Christi misericordia: Vnde vera temperantia nisi in Christi vita: ubi vera fortitudo, nisi in Christi Passione? Soli igitur, qui eius doctrina sunt imbuti, prudentes dicendi sunt: soli iusti, qui de eius misericordia veniam peccatorum consecuti sunt: soli temperantes, qui eius vitam imitari student: soli fortes, qui eius patientia documenta fortiter in adversis tenent. In cassum proinde quis laborat in acquisitione virtutum, si aliunde eas sperandas putat quam à Domino virtutum, cuius doctrina arma: tum prudentia, cuius misericordia opus iustitia, cuius vita speculum temperantia, cuius mors insigne est fortitudinis. Ipsi honor & gloria in sæcula sæculorum.

Ex quibus sancti Patris verbis sicut manifestè patet, remedium ab illo nobis allatum qui Samaritanus dici voluit sic patet ab eo solo datum qui solus nostra est salus, nostra sanitas & nostra redemptio.

Quantum inde illi altringimur! Quantum inde illi debemus! Quantum inde tenemur cum Davide dicere, *Benedic anima mea Domino, & noli oblivisci omnes retributiones eius. Qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis, qui sanat omnes infirmitates tuas.*

II. PUNCTUM.

SED Christus Dominus ut te huc curet remedia, vult te curare & juvare proximum tuum, quam a possis ope & Charitate. *Vade & tu fac similiter.*

Primo enim nisi condones quæ in te peccata sunt & nisi reconcileris omnibus qui te læserint aut a te læsi snt, nihil est quod speres à Christo.

Matt. 5. Im id fusè multoties supra probatum est, *Vade prius reconciliari fratri tuo.*

Deinde, si esuriens panem, si sitienti potum, si nudo vestem, si jacenti auxilium negaveris, negabit & tibi Christus quæ date paratus erat: nam id ratum fixum, *In qua mensura mensus fueris, remetietur tibi.* Neque aliter misericordes in extremo iudicio condemnabuntur, quam quod in peccato mortui fuerint; neque aliter in peccato morientur quam quod eis gratiæ quædã negatæ sunt quas habuissent si misericordes fuissent; ac proinde manifestè sequitur, quod nisi curemus proximum non curemur.

Denique, quando hanc Christus protulit Parabolam, dixitq; illi viro cui loquebatur; *Vade & tu fac similiter.* Nonne putas tibi Christum simul

locutum esse? Nonne putas Christum vidisse proponendam hanc hodie in Ecclesia Parabolam, tibi que particulatim exponendam; Nonne verò credis hæc non frustra Christum dixisse, non sine fine aliquo, nec finem alium esse quam ut tali exemplo movearis ad idem faciendum, aut nisi movearis nec ipse tuis miseris commoveatur? Nam qui spernit me, inquit, & non accipit verba mea, habet qui iudicet eum: sermo quem locutus sum ille iudicabit eum in novissimo die. Hic est autem sermo quæ locutus est: *Vade, & tu fac similiter.* Vnde nisi id feceris, sermo ille te iudicabit.

Ioan. 12.

III. PUNCTUM.

SI vis ergo curari, cura. Si vis curari in intellectu tot ignorantis quibus cæcutis, doce vel cura doceri quos potes prima fidei Christianæ mysteria. Si vis curari malitia quæ multa est in voluntate tua, tu simul cura quàm poteris peccantes revocari, moveri, argui: curam illorum præsertim habe qui tibi sunt crediti. Si vis curari tam longis infirmitatibus & horrendis plagis utriusq; appetitus, cura infirmitates animi & corporis quas multas vides in proximo. *Intelliga quæ sunt proximi tui ex reipso.* Vide quid tibi fieri velles à Christo & ab aliis, & hoc ipsum illis procura: vel si negaveris cuiquam, tibi etiam quod velles negabitur: diceſque tuo bono vel damno *Sicut feci, ita reddidit mihi Dominus.*

Ecc. 32.

Nec certè alia dici potest causa cur perinde modò nostris in vulneribus vivamus & moriamur ac si remedia Samaritanus noster non attulisset, nisi quia non utimur, nisi quia curari nolumus; aut ut curemur, curare alios negligimus.

Transite messis, finita est aestas, & nos salvati nō sumus Super contritione filia populi mei contritus sū & contristatus; super obtinuit me. Nūquid resina non est in Galaad, aut medicus non est ibi? Quare igitur non est obducta cicatrix filia populi mei?

Ier. 8.

Hæc est differentia facti & sapientis, ut ille procul à te rejiciat quod quid fructuosum audit, hic autem ad te adiciat & sibi applicet: sic enim apertè Sapiens Ecclesiasticus: *Cor factum, inquit, quasi vas confractum & omnem sapientiam non tenebit: verbum sapiens quodcunque audierit scius laudabit, ET AD SE ADICIET, audivit luxuriosus & displicebit illi, & projiciet illud post dorsum suum.* Quam obrem illud etiam atque etiam tibi hodie applica quod Christus dixit: *Vade & tu fac similiter.*

Ecc. 28.

Alia porro similitudo in tribus videtur consistere

nam primò Christus miseretur omnium, nullo proflus excepto; *Misericordia Domini plena est terra*, Vade & tu fac similiter erga omnes. Deinde sic miseretur ut omne genus miseræ curet, & omne genus impendat misericordiaz, *Non est qui se abscondat à calore ejus*, Vade & tu fac similiter quantum tu quidem poteris, Denique id purè & ex mera caritate præstat, *Sanabo contritiones eorum, diligam eos spontaneè*, Vix tu idem facere possis cum non nisi præventus diligas: ac saltem hoc unum specta quod sis præventus, quod Christo id debeas, quod quæ debes Christo cum non possis rependere, saltem hæc pauca proximo prout ille ordinavit, præstes; sicque ex ejus veneratione ordinis quo nostri curam curæ aliorum attexit, ex æquo utrumque procuremus.

Carissimi, si si Deus dilexit nos, & nos debemus alterutrum diligere.

Sic Deus dilexit mundum ut sic mundus diligeret Deum sicut dilectus est,

In 1. parte, Feria 2. Hebdom. 1. in Adventu.
Atque ad alias Evangelii partes seu particulas, si quis aliunde petiras velit applicare vinitates, sic commodè poterit.

Beati oculi qui vident quæ vos videtis.

Quàm rarè cogitas Christum, tam crebrò resistis sancto Spiritui.

In 1. parte, Feria 4. Hebdom. 1. in Adventu.
Multi Prophetæ & reges voluerunt videre quæ vos videtis, &c.

Vix ullus est qui non se verè putet desiderare Christum: & vix ullus est qui cum verè desideret.

In 1. parte, Feria 5. Hebdom. 1. in Adventu.
Et ecce quidam Legisperitus surrexit, tentans eum.

Qui cum affectu incomposito Deum consultit, non Deum sed Deo consultit.

Non à Deo consilium petere, sed dare velle videtur.

In 2. parte, Feria 4. post Pentecosten.
Magister quid faciendo vitam æternam possidebo?

Sic dignum est cælum nostris desideris, ut nisi cælum desideres, cælo sis indignus.

In 2. parte, Feria 6. post Octavam Ascensionis, in qua Hebdomada videri possunt plura his conformia.

In lege quid scriptum est? Quomodo legis?

Qui à lege excludit aliquid, excludit à se totam legem.

In 1. parte, In Festo Purificationis B. Virginis.
Aut nulla aut tota est charitas in agendis sicut fides in credendis.

In 2. parte, Feria 4. Hebdom. 4. post Pascha.

Dilges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, &c.

Vide in 4. parte, Dominica 17.

Et proximum tuum sicut teipsum.

Sicut non sunt amanda vitia propter amicos homines, sic non sunt odiendi homines propter eorum vitia.

In 1. parte, Dominica 5. post Epiph.

Quidquid profers ne parcas aliis, contra te profers, ne tibi parcat Deus.

In 4. parte, Dominica 20. post Pentecosten.

Affectum probat effectus.

In 3. parte, Feria 2. Hebdomada 9.

Effectum juvat affectus.

In 4. parte, Feria 4. Hebdom. 26.

Homo quidam incidit in latrones, &c.

Malo peccati nullum par aliud malum.

In 3. parte, Hebdomada decima, in Appendice ad Missiones, capite 13.

Non est in peccatis excusanda infirmitas, cui sanandæ præsens est medicina.

In 4. parte, In Festo S. Luca.

Accidit ut Sacerdos quidam descenderet eadem via & viso illo prateriit. Similiter & Levita, &c.

Nisi

Nisi pauper affectus sis, vix satis affectus eris in pauperes.

In 3. parte, Dominica 6. Vide & Dom 8.

Si dum adest occasio, virtus abest, vix unquam aderit.

In 2. parte, Fer. 2. Hebdom. 2. in Quadrag.

Samaritanus autem quidam iter faciens, venit secus eum, & videns eum misericordia motus est, &c.

Hic ascendit ad summos, qui descendit ad infimos.

In 2. parte, Fer. 3. Hebdom. 2. post Octavas Pasche.

Hoc amanti cælum paupertas est seu misericordia, quod amanti terram, divitiarum.

In 4. parte, Fer. 3. Hebdom. 17.

Curam illius habe, & quodcumque su-

pererogaveris, reddam tibi.

Arts omnium artium quæstuosissima est elemosyna.

In 3. parte, Dominica 6.

Multorum est conscientia cauteriata & perversa, nisi se sinant dirigi.

In 1. parte, Fer. 2. Hebdom. 3. post Epiph.

Vade, & tu fac similiter.

Exemplo suo Christus nos magis urget quam imperio.

In 1. parte, Die 13. Ianuarii.

Quod intellectus confert actioni, hoc actio refert intellectui.

In 2. parte, Feria 2. Pentecostes.

Qui non servat consilia, quia non sunt præcepta, nec ipsa etiam præcepta servabit.

In 3. parte, Feria 2. Hebdom. 5.

HAC HEBDOMADA, cum sanasset Dominus Paralyticum in Piscina jacentem, multa de rebus à se gestis honorifice simul & tam demisse prædicat, ut quomodo magnanimitas cum humilitate jungenda sit, aperte doceat; eò itaque referuntur meditationes & veritates considerandæ, extoto capite quinto sancti Joannis.

FERIA SECUNDA. DE SANATO PARALYTICO, JUXTA PISCINAM.

Vis sanus fieri? Joah. 5.

VERITAS PRACTICA.

Quod videris tibi velle, velles quidem, sed verè non vis.

SENSVS EST, Præcipue de sanitate spirituali quam velles quidem, sed verè non vis: & quærens Domino, vis sanus fieri? Non posses verè respondere, volo.

RATIO EST, Quia si repellis necessaria sanitatis remedia, non vis sanari.

Sed repellis illa remedia.

Ergo non vis sanitatem, quam tamen velle videris; Quod est sanè diligenter expendendum.

EPICURIUM.

ERAT Jerosolymis insignis quædam piscina quæ dicebatur probatica, id est, ovina seu pecuaria, *probat* enim ovis significat. oves autem & alia pecudes in vicino templo immolandæ, ibi prius abluebantur, ut refert S. Hieronymus. Et verè tantæ virtutis erat illius stagni aqua, ut quicumque infirmus post motionem aquæ ab Angelo factam, prior in eam descenderet, sanus illico resurgeret. Illic porro jacebat inter multos expectantes Angelum, suo tempore descendentem, homo quidam paralyticus jam triginta & octo annos; Quem cum vidisset Dominus, vis, inquit, sanus fieri? At ille, Domine, hominem non habeo, ut cum turbata fuerit aqua, mittat me in Piscinam; dum venio

anım ego, alius ante me descendit. Dicit ei Iesus, surge, tolle grabatum tuum & ambula. Et statim sanus factus est homo ille, & sustulit grabatum suum, & ambulabat.

Hæc facit Evangelista fufius: in quibus illud primò certè mirum & omni consideratione digniffimum, quod Christus ab infirmo petat an velit sanus fieri? Poteratne de illius voluntate Christus dubitare? Nemo id sanus dixerit. Nos itaque, nos animo infirmiores quàm effect ille paralyticus corpore, respiciebat Dominus; hoc à te quærebat in illius persona, *Vis sanus fieri?* Velles quidem, sed an revera velis, quæritur, & attentè consideranti rationem propositam, apparebit evidenter te revera nolle quod tamen tibi videris velle.

Ratio hæc est. Si repellis necessaria sanitatis remedia, repellis sanitatem & non vis sanus fieri. Quid clariùs? Quando præcipuè remedia sunt ita necessaria, ut vix aliter sanitas obtineri possit. Quando sunt remedia præsentia, & ita omnia simul ordinata & præparata ut possit quidem infirmus si velit, ea commodè sumere, & tamen nolit; quis non dicat talem periclitari de vita, si morbus est lethalis? Quis non dicat saltè nolle illum ab eo morbo sanari, cujus sanandi necessaria non vult remedia? Vellet quidem infirmus sanitatem sine remediis, sed non vult absolvi & propitiè nisi quantum potest, illis utatur sine quibus sanitas esse non potest. Quamobrem Christus Dominus non dixit, vellesne? Sed, vis sanus fieri? Non velleitas quæritur sed voluntas, voluntas nempe finis absoluta & efficax quantum in nobis est: quæ ut talis sit, debet simul esse mediolorum ad illum finem, ut supra visum est ex sancto Thoma: Et aperte Scriptura, *Altissimus*, inquit, *creavit de terra medicamenta, & vir prudens non abhorrebit illa. Fili in sua infirmitate ne despicias te ipsum, sed ora Dominum & ipse curabit te.* At quomodo te curabit? Da, inquit, locum medico, etenim illum Dominus creavit, & non discedat à te quia opera eius sunt necessaria. Sicut itaq; manifestum est quod qui necessaria illa medici opera uti nollet cum posset, nollet simul sanitatem corporis, quid est quod non æquè sit evidens infirmum spiritu qui nollet remedia spirituales, nolle etiam suam spiritualem sanitatem? Nonne idem Dominus utrique sanitati sua præscripsit remedia? Nonne illi parendum utrobique? Aut certè etiam si posset homo consentire in mortem corporis; possetne licitè vel-

le mortem spiritualem, mortem animæ & mortem sempiternam? Misere anima tua placens Deo. Eccl. 39.

II. PUNCTUM.

ATQVI tu necessaria illa sanitatis remedia sic repellis, ut is omnino nolis uti.

Hoc est præsentis considerationis caput accuratius expendendum, quod ut efficacius fiat, distingue hæc tria. Primum, quænam sit infirmitas tua gravior? Forè superbia & vanitas. Secundum, quænam eius sint remedia magis necessaria? Certè est humiliatio, unde David ad Dominum. *Tu humiliasti sicut vulneratum, superbum: ut eum scilicet sanes; Et, Bonum mihi Domine, quoniam humiliasti me.* Tertium denique quæritur ne an repellis has humiliationes & confusiones? Sentisne sicut David, bonum tibi esse quod humilieris aliquando & confundaris? Lætarisne propterea sicut de remedio sanitatis, sicut de bono, sicut de accepto beneficio? An te beatum existimas sicut Christus affectu eos esse beatos qui maledicta libenter sufferrent? Responde Christo, id est, simpliciter & candidè, nam ille est qui te interrogat, & quidquid dixeris, ille est qui te novit & qui videt quantum intumescas contra huiusmodi occasiones humiliandi tui, & sanandæ tuæ infirmitatis. *Insuperbi in me & superbia tua ascendit in aures meas.*

Pf. 31. Pf. 118.

Matth. 5.

4. Reg. 19.

Eccl. 11.

Ibid. 2.

Verè enim Sapientis: *Abominatio est superbia humilitas; & verè, humiliatio carnis dicitur ubi probantur humiles.*

III. PUNCTUM.

QUOD videris ergo velle, velles quidem, sed verè non vis. Nam velles quidem non esse superbum, sed tamen non vis, quia non vis te humiliatum, non vis humiliationem quæ est remedium necessarium tuæ sanandæ superbiæ, quod perinde est ac si vulneratus nollet curationem sine qua vulnus est insanabile, & tum eius voluntas tam aliena esset à sanitate quàm à remedio. Sic dicitur animæ obduratæ & recusanti sanantem Domini manum; *Insanabilis fractura tua, pessima plaga tua, quid clamās super contritione tua? Insanabilis est dolor tuus, quia scilicet reculas medicinam.* Et quidquid dicas, quidquid excuses, mendacium dicitur coram Deo: quia nulla est infirmi excusatio nolentis sanitatem, quibus eam modis vult Deus impertiri. Quasi tu legem statuas Deo, & non Deus tibi? Quasi tu melius scias quid sit velle aut nolle, quam Deus notit? Quasi tu singulariter & præter

Ier. 30. Osee 7.

Dominus ca septima.

Eccl. 38.

1ob. 21. præter ordinem velis salvari! Nunquid Deū? doc-
 ebis quippiam scientiam, qui excelsos iudicat? Si
 potuisset ille paralyticus quem sanavit Domi-
 nus sese movere, & se in aquam projicere: aut si
 hominem habuisset à quo projici posset, & no-
 luisset, revera nolisset fieri sanus, quia non usus
 fuisset mediis quibus uti ad sanitatem com-
 mode poterat; unde ille hoc unum habuit quò
 se excusaret, *hominem non habeo*, quasi diceret,
 non per me stat, quantum in me est, vel quan-
 tum expedit; da viam emergendi, & sequar.
 Quod reipsa effecit, nam à Domino iussus sur-
 gere, & lectum portare arque ambulare, non he-
 sit dubius, non stetit piger, non dubitavit statim
 à lecto surgere, non erubuit portare lectum, nec
 quidquid eorum omisit quæ iussa fuerant ut sa-
 nus fieret. Hoc est scilicet verè velle; hoc est vel-
 le sanari quādo sanitati comparandæ media ca-
 piuntur.

Et cerè, si humana voluntas intantum certa
 est & recta voluntas, in quantum est conformis
 suæ regulæ quæ est divina voluntas, ut ait S. Do-
 ctor, quomodo posset intelligi vera esse volun-
 tas sanitatis si non sit voluntas mediorum, cum
 non sit voluntas conformis Deo qui vult & pre-
 scribit illa sanitatis media? *An amulamur Domi-*

num, inquit, Apostolus? Nunquid fortiores illo
 sumus?

Hoc itaq; tibi ad praxim in occasionibus pro-
 ponendum esset, Vis esse humilis? Vis sanari à
 superbia & vanitate? Responde, & urge teipsum
 quòd non aliter sanaberis quàm; et hanc humi-
 liationem quam idcirco permittit Deus, Mediū
 est eo affectu quo finis ipse acceptandus. *Viltor si-*
am & ero humilis in oculis meis. Dominus praece-
pit ei ut malediceret David, & quis est qui audeat
dicere, quare sic fecerit? Huc referri debet quod
 supra est propositum:

2. Reg. 6.
 Ibi. 16.

Nisi diligenter advertas, quod petis à
 Deo justius, hoc est quod petis inju-
 stiū.

In hac 3. parte, Sabbato Hebdom. 7.

Quàm periculosum portò & capitale sit, ho-
 mine non uti, quasi si hominem non haberes qui
 te mitteret in piscinam, Id est, Directorem: Vide
 in 1. parte, tota Hebdom. 3. post Epiphaniam.

Quid hæc autem significant ad spiritualera
 profectum, surge, tolle grabatum tuum, &ambu-
 lat declaratum habetur in eadem 1. parte, Feria 4.
 Hebdom. 4. post Epiph.

F E R I A T E R T I A.
 D E H U M I L I T A T E C H R I S T I
 D O M I N I Q U A E P O S T S A N A T U M
 P A R A L Y T I C U M E M I N U I T

Iesus declinavit à turba constituta in loco. Ioan. 5.

VERITAS PRACTICA.

Hæc est maximè laudabilis humilitas, quæ sic
 laudes fugit ut laudanda non omittat.

RATIO EST, Quia hæc est maximè laudabilis
 humilitas quæ sic caret ab extremis suis, ut suo
 se in medio generosè contineat.

Sed humilitas quæ sic laudes fugit ut laudanda
 non omittat facere, sic caret ab extremis suis,
 ut suo se in medio generosè contineat.

Ergo hæc est maximè laudabilis humilitas cujus
 exemplum nobis hic exhibet luculentum Chri-
 stus Dominus quod imitemur.

I. P U N C T U M.

Mirabilis quidè Christus in omnibus operi-
 bus suis, & ipse est qui facit mirabilia ma-
 gna sicut hæc Pars tertia.

Pf. 135.

gnas solus; Verùm si quod ejus opus est mirabili-
 us, si quod ejus miraculū dici potest alio practi-
 tius, certè miraculum sanati Paralytici videtur
 esse ex præstantioribus, ob has duas causas. Pri-
 ma, quòd hominis illius infirmitas omnibus es-
 set notissima, ut qui jam triginta & octo annos
 palam spectandus jacuisset Altera, quòd in loco
 & tempore fuit sanatus ubi tum frequentissima
 totius anni erat populi celebritas, nempe in Pis-
 cina in festo Paschæ vel Pentecostes, ut proba-
 bilius creditur, quo die undequaq; conveniebāt
 Judæi Ierosolymam sacrificandi gratia, & in il-
 lum locum sese omnes dabant quò descendebat
 Angelus moturus aquam Piscinæ. & cum sana-
 turus qui se prior in illam post aquæ motum im-
 misisset.

O 6

Non-

Nonne tum sanare hominem tam infirmum & tanta facilitate quanta sanatus est Paralyticus, gloriosissimum erat & super omnem admirationem stupendum & exaltandum? Et tamen vix ullum fuit obscurius miraculum, vix ullum fuit de quo minor sermocinatio & rariora præconia; nullæ hic laudes, nullus admirationis clamor, nullus religionis stupor, nullus sermo nisi forte illorum qui murmurant quod homo sanatus ferat humeris lectum suum in die festo. Et quod magis mirum, nec ipse qui sanatus est suum Benefactorem novit, aut ullas ei gratias egit. Is autem qui sanus fuerat effectus, inquit Evangelista, *nesciebat quis esset, qui scilicet eum sanasset. Iesus enim declinavit à turba constituta in loco.* O verè generosam & laudabilem humilitatem Domini Iesu, qui in tanta gloriæ & honoris occasione fugit laudem, fugit conspectum hominum & quærit latebras!

Verùm non hic tantum sistit ejus humilitatis generositas & commendatio: nam cum sciret illum hominem quem sanarat corpore, nonnullis premi peccatis, voluit & hanc animi sanitatem illi conferre, atque idcirco Templum quoviverat, ingreditur Dominus, hominem convenit & hoc salutari monito sanum in eis esse jubet sicut exterius: *Ecco, inquit, sanus factus es, jam noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat.* Quæ Christi Domini verba sic Glossa exponit: *Istum IESUS sicut sanat exterius, ita intus sanavit.* Ac tandem cum videret Judæos non modo non prædicantes miraculum quod patrarat, sed infrendentes quod sanaret hominem vel sanatum, jubet de fesse lectum, in die festo, ipse adversarios ultro adit, alloquitur, & de sua cum Deo æqualitate miros habet sermones. Hoc est scilicet esse generosum & præcipuè commendandum, sic bonorum operum laudes fugere ut tamen non fugias bene operari, sic gloriam rei benè gestæ recusare ut vel probra tranquillè audias, & sapienter diluas. Hæc est denique vera & verè laudabilis humilitas quæ se laudes fugit, ut laudanda non omitat, quando sic Dei cultus, sic proximi utilitas, & officij ratio postulat.

Cujus propositæ veritatis cum multæ reddi possint rationes, tum hæc modo videtur expendenda, quod hæc maximè laudabilis virtus univèrsim loquendo, aut particularim humilitas sit censenda, quæ sic ab extremis suis caverit, ut in suo se medio, suæque mediocritate constanter & generosè contineat. Neque enim est vera virtus nisi in medio. Nihil frequentius in scholis &

sanctis etiam Patribus, Bonum virtutis moralis inquit sanctus Thomas, *consistit in adæquatione ad mensuram rationis. Manifestum est autem quod inter excessum & defectum, medium est æqualitas seu conformitas, unde manifestè apparet quod virtus moralis in medio consistit.* Sic sanctus Gregorius Nazianzenus, *non potest esse virtus cui velitesse, vel cui excedit conveniens mensura.*

Da operam ut sagittam ita semper manu tenas, ut ad destinatum scopum tendas, ut neque ultra Christi mandatum, neque citra ejusdem præcepta eam mittas, neutro enim modo, virtutis album ferries. Sic Cassianus explicans verus illud Proverbium, *απορτης, ιορτης*, id est nimietate, æqualitates: *nimietates ex alterutra parte tenentes, sive ab excessu, sive à defectu, docet æqualiter improbandas.* Sic sanctus Hieronymus: *Philosophorum quoque sententia est: μέσος οὐκ ἀστράς, ὡπὶ ἐβλάστανος ἐστίν.* Quod Dat nus, inquit, ita potest sermo resonare, moderatas esse virtutes, excedentes modum atque mensuram inter vitia deputari. Vide quæ supra fusius ex Scriptura & sanctis Patribus referuntur. Ex vide attentius quam sint conformia rationi quæ nobis imperantur, cum sit virtus ipsa ratio, ipsa rationis æquitas & moderatio, & quàm proinde firmus inexcusabiles qui virtutem negligimus & negligentiam nostræ nonnullas etiam rationes prætendimus. *Arguet te malitia tua.*

II. PUNCTUM.

SED Humilitas quæ se laudes fugit, ut laudanda non omitat facere, sit caverit ab extremis ut suo se in medio generosè contineat.

Nam quænam sunt extrema humilitatis, nisi præsumptio, vanitas aut ambitio per excessum, & pusillanimitas seu nimia sui abjectio per defectum? Ac proinde quodnam est humilitatis medium, nisi talis æqualitas & moderatio, ut neque excedat in uno, neque deficiat in altero? Neque nimis præsumat, aut altius sapiat quam oportet sapere; neque nimis se abjiciat, nimis lateat & taceat cum præjudicio divinæ gloriæ, nec non boni publici vel alicujus particularis iactura. Quod utrumque extremum sic prudenter & generosè caverit humilitas, dum ex una parte, fugit laudes, rumusculos, congratulationes, & similia superbiæ nutrimenta; nec tamen ex alia quidquam omitit eorum quæ vel charitas vel obedientia repræsentant esse faciendâ, sive plurimam secum invehant laudem, sive modicam, sive

1.2.9.64
a.1.Orat. de
scipio.2. Collat.
c. 16.Ep. 3 ad
Demetr.In 1. parte
te, die 31.
Decem-
bris.

Ier. 20.

7. Cor. 6. Ave nullam: Per gloriam & ignobilitatem, per infamiam & bonam famam, inquit Apostolus, non per solam gloriam & bonam famam: quia forte excederet in vanitatem: neque etiam per solam ignobilitatem & infamiam, ne forte deficeret in nimiam & infructuosam abjectionem; sed temperatè utroque, & per utrumque in medio: Per arma iustitia, à dextris simul & à sinistris, sic fornicat unusquisque deceret pro salute proximi sine tuo spiritali damno: & pro sua propria perfectione sine proximi detrimento.

2.2.9.161
8. 4. Quae quidem moderatio inter extrema nos ducens, tam propria est humiliati, ut propterea Divus Thomas hanc referat ad modestiam & temperantiam, dicatque humilitatem nihil aliud esse quam moderatorem quandam spiritus iuxta illud sancti Patris: In incorruptibilitate quieti & modesti spiritus: Afferatque illud Origenis sic scribentis in Lucam: Si vultis non audire huius virtutis, quomodo etiam à Philosophis appellatur, auscultate eandem esse humilitatem quam respicit Deus, qua ab illis Meritoris dicitur, id est mensuratio vel moderatio.

1. Eccles. 13. O quam multi decipiuntur qui dum ab uno extremo fugiunt, in aliud miserè dilabuntur! Et quam vere monuit Sapiens: Attende ne seductus in stultiam humiliaris. Noli esse humilis in sapientia tua, ne humiliatus in stultitiam seducaris. Id est, ne in humilitatis praxi sinas te ex proprio tuo sensu trahi, quo in alterutrum virtutis extremorum pertraheris; sic enim in vitium potius quam virtutem traheris.

III. PUNCTUM.

2.2.9.129
7. 1. ad 3. HÆC est igitur maximè laudabilis humilitas, qua sic laudes fugit, ut laudanda non omittat facere: quia sic vera est virtus quæ in medio sistit. Unde expressè sanctus Thomas; Illi qui contemnunt honores hoc modo: quod pro eis

adipiscendis nihil inconueniens faciunt, nec eos nimis appetantur, laudabiles sunt. Si quis autem hoc modo contemneret honores, quod non curaret facere ea quæ sunt digna honore, hoc vituperabile esset. Et hoc modo magnanimitas est circa honores, ut videlicet studeat facere ea quæ sunt honore digna: non tamen sic ut pro magno estimet humanum honorem. Et alibi, quod est valde notandum, sic ait magnanimitatem & humilitatem simul convenire, ut humilitas quidem, reprimat appetitum ne tendat in magna præterrationem rectam: magnanimitas autem animam ad magna impellat secundum rationem rectam. Unde sicut non obstat magnanimitas, quo minus humilitas tendat ad latendum & ad fugienda honorifica seu laudabilia, quando recta suadebit ratio, sic humilitas non impedit magnanimitatem, quin moveat animum ad illa ipsa laudabilia coascetanda, non propter ipsorum laudabilitatem, sed propter honorem Dei, & proximi utilitatem; sicque humilitas sit semper magnanima & generosa, sicut magnanimitas semper humilis & modesta. Scio & humiliari, scio & abundare, ubique & in omnibus infusus sum, aiebat Apostolus. Tum aptissimè consequenter sanctus Ambrosius, Non ergo indocta humilitas, sed qua habeat sui modestiam & scientiam, laudi datur. Est enim humilitas formidinis, est & imperitia atque ignorantia. Unde & Scriptura dixit, humiles spiritus salvabit. Praclare ergo dixit scio & humiliari, id est, quo in loco, quæ moderatone, quo sine, in quo officio, in quo munere. Quod & sanctus Bernardus sic egregiè: Non infra desici, nec attelli supra. Non evadere in longius nec extendi in latius. Tene medium si non vis perdere modum: locus medius tutus est: medium sedes modi, & modus, virtus. Vide quæ ex parte magis deficias, & prospice.

2.2.9.161
7. 1. ad 3.

Phil. 4.

1.2. Offic.
c. 17.

1. 2. Con-
sid. c. 109.

FERIA QVARTA.
DE MAGNIFICA CHRISTI HUMILITATE,
SEU DE HUMILITATE EJUS
MAGNIFICENTIA.

Amen amen dico vobis, non potest filius à se facere quicquam nisi quod viderit Patrem facientem. Quaecunque enim ille fecerit, hæc & filius similiter facit. Pater enim diligit filium, & omnia demonstrat ei quæ ipse facit, & majora ei demonstrabit opera, ut vos miremini. Joan. 5.

VERITAS PRACTICA.

Nullus est dives, humili quantumvis paupere, magnificentior.

RATIO EST, Quia quo quis plura & ditiora bona possidet eaque libentius omnia, ad rectum quem intendit finem dissipatur, eo est magnificentior.

Sed nullus dives plura & ditiora bona possidet, nec libentius dissipatur quam humilis.

Ergo nullus est eo magnificentior; aut certe quò minus est magnificus; eo minus est humilis. Quod est sollicitè providendum.

I. PUNCTUM.

CUM argueretur Christus Dominus à Judæis, quod diem Sabbati violaret, primum hoc ad definitionem suam respondit, *Pater meus usque modo operatur & ego operor.* Id est, nihil ago quod non agat mecum Pater meus qui est Deus. Quod perinde erat ac dicere, nihil ago quod possitis arguere, quia ipsum est Dei opus quod ago. Quo responso cum illi excandissent, atque jam etiam de illo interficiendo cogitassent, quòd Patrem suum diceret Deum, æqualem se faciens Deo: tum Jesus confirmans quòd dixerat: *Amen amen dico vobis, non potest filius à se facere quicquam, nisi quòd viderit Patrem facientem;* Et quæ supra memorantur, in quibus observandam dicimus magnificè Christi humilitatem, seu humilem magnificentiam. Nam quid humiliter, quidve simul magnificentius quam quòd ait, se nihil à se facere, & se tamen facere quæ

cunque Pater facit? Quod non intelligas modò de uno aut alterò quòd facit opere, sed universim de omnibus; quicquid agit Pater hoc agit filius, & nihil agit filius nisi quòd agat Pater; quæ quidem quàm sint magnifica simul & humilia magis adhuc patebit in declaratione veritatis propositæ quæ paradoxum continere videtur. Quid enim magis contra sensum vulgare quàm quòd humilis sit magnificus? Aut quòd etiam nullus quantumvis dives, sit magnificentior humili, quantumvis paupere? Et tamen ita est, & ratio si diligenter expèdatur, ita planè persuadet.

Quid namque est esse magnificum? Supra libertatem virtus est magnificentia, ut ait S. Thomas, quæ non solum respicit rationabilem usum pecuniæ vel aliorum bonorum, sed magnum usum, magnos sumptus & impensas, secundum tamen rectam rationem; id est, secundum probatum finem quem sibi proponit magnificus, & eo quidem erit magnificentior quòd & finis erit magis probatus, quòd plura bona & ditiora possidebit, & quòd minus eis parceret, seu quòd effusus omnia dissiparetur ad obtinendum illum finem.

Hæc partim delibata sunt ex sancto Doctore, sed quæ habet de fine sibi proponendo non sunt brevius contrahenda. accal. i. quàm ejus verbis referenda; Nullus inquit, finis humanorum operum est adeo magnus sicut honor Dei. Et ideo magnificentia præcipuè magnum opus facit in ordine ad honorem Dei. Unde philosophus dicit in quarto Ethicorum quòd honorabilis sumptus sunt maxime qui pertinent ad divina sacrificia. Et circa hoc maxime studeat magnificus: & ideo magnificentia conjungitur sanctitati, quia præcipuè ejus effectus ad religionem sive ad sanctitatem ordinatur. Sic nempe de Deo dicitur, magnificus in sanctitate.

SANCTA

Exodi. 15.
Ps. 95.
Ps. 110.
Ps. 144.
Ezech. 38

SANCTIMONIA & magnificentia in conspectu
ejus. **CONFESSIO** & magnificentia opus ejus.
MAGNIFICENTIAM gloriae sanctitatis tua lo-
quantur. **ET** magnificentior & sanctificabor.
Non sic illi non sic, qui magnificent fimbrias,
qui amant primos recubitus, & primas cathedras.

II. PUNCTUM.

SED nullus dives plura & ditiora bona possidet
sua libentius disperit aut meliori fine, quam
humilis, quantumvis pauper.

Quid est enim ditius aut praestantius, quam
bonum spirituale, in cuius comparatione divi-
tias nihil esse duxit virorum omnium ditissimus
ac sapientissimus? Quis porro bonis spiritualibus
magis abundat quam humilis super quem praeci-
pue requiescit honorum Author omnium: qui
singulariter dicitur conferre humilibus gratiam,
ut sicut valles abundant frumento, ita & humi-
les omni spiritali fructu gaudeant: unde S. Au-
gustinus, *Quanto humilior, tanto amplius: con-*
suevit enim aqua ad humilitatem vallis, denat
tumoribus collis Quis denique libentius & libe-
ralius in nobilissimum illum finem, qui est divi-
nus cultus, dispensat illa bona quam humilis,
qui nihil eorum sibi attribuit, nihil arrogat, ni-
hil reservat, sed totum quod habet, & totum
quod est in continuum Sacrificium illi offert à
quo se totum accepisse confitetur? Haec est Con-
fessio & sanctimonia & magnificentia in conspe-
ctu ejus. In conspectu hominum non ita forte
videbitur, sed in conspectu Dei non est magnifi-
centia nisi ubi sanctimonia, nec est sanctimonia
nisi ubi confessio; neque confessio nisi ubi hu-
militas, quae mala sua merè mala & merè sua co-
gnoscit: bona autem sua nec merè bona, nec me-
rè sua confitetur; sed quicquid est inde meriti
quidquid gloriae & honoris totum hoc Deo red-
dit, *Tua est Domine magnificentia & potentia, &*
gloria; cuncta enim quae in caelo sunt & in terra,
tua sunt. Quid sanctus? Quid magnificentior?

Magnificentiam suam jacenti Aethiopi, Salo-
mones, Justiniani & quo quot in divinos etiam
sumptus sua profuderunt; sed nisi fuerint humi-
les, non fuerunt sancti; & nisi sancti fuerint,
non poterunt esse magnifici, quia sanctitas &
magnificentia non disiunguntur, *Ta quarebas*
magnificentiam, inquit sanctus Augustinus?
prout dilige sanctitatem. Cum sanctificatus fueris,

eris & magnificus: nam si praeposterè prius esse vo-
lueris magnificus, ante cadis quam surgas. Non e-
nim surgis sed extolleris, Et post pauca, explicans
versus Psalmi consequentes: *Afferte Domino pa-*
tria gentium. afferte Domino gloriam & hono-
rem. Tollite hostias & introite in atria ejus: Et
quae sequuntur ad Gentiles convertos dirigit,
commonetque ne glorientur si vel magnificam
Deo domum aedificarint, vel pretiosa dederint
munera, cum in illis externis donis non sit ea
magnificentia qua praecipue colitur & honora-
tur Deus. Sacrificium Deo, inquit, Spiritus con-
tribulatus, cor contritum & humiliatum Deus
non spernit. Cum humili corde intra in domum
Dei, & cum hostia intrasti. Si autem superbus
es, inanis intras. Nam unde superbius, nisi inanis
esses? Nam si plenus esses, non instareris. Quasi
diceret, nihil magnificè facis ad gloriam Dei,
quantumcunque magna dones, nisi fueris hu-
milis. Sis verè humilis, tum plenus es donis
à Deo datis & Deo referendis, quales et pauca
essent, majorem tamen Deo deferrent laudem,
& majorem afferent illi magnificentiam, Quo-
niam magna potentia Dei solius, ait Sapiens, &
ab humilibus honoratur. O verè honoranda hu-
mitas qua sic honoratur Deus!

III. PUNCTUM.

NULLUS est igitur dives magnificentior humi-
li, quantumvis paupere; Quia nullus est
qui plura & majora profusus in nobilissimum
qui potest haberi finem profundat, & frequen-
tius offerat, quam humilis qui cum pro cultu &
dilectione Dei dederit omnem suam substanti-
am, *Quasi nihil despiciet eam; Quasi nihil dedisset*
confitetur nisi quod acceperat, nisi quod debebat, nisi quod
acceptum à Deo magis obligat dantem ad gratias
illi referendas, quam putet sibi deberi quid
aliud, nisi poenas & flagella ex malo donorum
usu, Quae confessio & humilitas ita sanctificant
animam, & ita placent Deo, ut inde exurgat ma-
gnificentia quae in conspectu ejus sola magnifi-
cari debet & aestimari. Si enim ipsa Dei magnifi-
centia, ut Scripturae referunt, in sanctitate est,
certè si quae est hominum magnificentia, sic
erit in ea sanctitate quam parat humilitas, supra,
cum vel maxime dicat sanctus Thomas,
magnificentiam humanam esse quandam di-
vinam magnificentiam participationem qua nos

2.2 q. 134

Deo n. 1.

Deo 3.

2

Deo similes reddat. Neque enim aliter nos reddi similes quam humilitate, cum sine humilitate magnificentia superbos nos redderet & à Deo maximè dissidentes.

Quamobrem hic etiam atque etiam vide quanto sit cultus fovenda humilitas à qua est talis magnificentia, cui nulla par, similisque coram Deo reperitur. Quod si coram hominibus magnifici tanto sunt in honore, quanto nos esse videmus, quid sentiendum est de honore quem humiles consequuntur apud Deum? Sed vide etiam attentius qualis esse debet illa humilitas quæ est magnificentia parens & nutrix, nempe integra, sincera, indivisa quæ non partem sed totum reddat Deo. Sic enim egregiè S. Ambro-

sius, ut iam supra notatum est: *In vera humilitate nihil divisum, nihilque non solidum est, & ideo omnes participes suos unum facit, quia inæqualitatem ipsa non recipit. Hujus igitur boni proprietati in confessione est gratia Dei, qua tota repelleretur, nisi tota suscipiatur.* O verba aurea & auctore suo digna! Sed neque verba nec Auctorem magnificis, nisi facta verbis respondeat.

Vide in 4. parte, Feria 6. Hebdom. 16. Ubi hæc veritas explicatur:

Interrogatus quid primum in præceptis Christianæ religionis observandum; quid secundum; quid tertium: responde, humilitatem.

FERIA QUINTA.

DE SVBLIMI ET HVMI LI POTESTATE IVDICANDI HOMINES QUAM CHRISTUS SIBI DATAM DICIT.

Sicut Pater suscit at mortuos & vivificat, sic & Filius quos vult vivificat, Neque enim Pater iudicat quemquam, sed omne iudicium dedit Filio, ut omnes honorificent Filium, sicut honorificant Patrem. Joann. 5.

VERITAS PRACTICA.

Superbo maximè formidandum divini tribunal iudicii.

RATIO HÆC EST INTER ALIAS, Quia illi maximè formidandum tribunal est, qui se dum viveret, divino iudicio magis opposuit.

Sed superbus se divino præcipue opponit iudicio. Ergo illi maximè formidandum tribunal iudicii. Ac proinde ipsa præcipue reformidanda superbia.

I. PUNCTUM.

EQ dementiæ & impietatis devenerant Indæ, ut Christum Dominum auderent accusare & velut reum læsæ religionis condemnare, quod non servaret dies festos, aut quòd se æqualem Deo faceret; quibus cum respondisset quæ heri considerata sunt, nunc addit, tantum abesse ut ab eis accusari & iudica-

ri possit, quin potius futurus sit aliquando ipsorum Iudex sicut & reliquorum hominum, jamque se in ea potestate constitutum esse à Patre, ut sicut Pater suscit at mortuos & vivificat, sic & Filius quos vult etiam mortificet, iudicet & condemnet, quia omne iudicium seu omnis iudicandi potestas illi prorsus relicta est.

Quæ certè potestas quàm sit honorifica, quàm sublimis & summa, quis non videt si præcipue cogitavalem hanc esse potestatem ut omnes omnino homines illi subdantur, agaturque in eo iudicio de re omnium maxima quæ est salus æterna. *Omnes stabimus ante tribunal Christi. Scriptum est enim, vivo ego dicit Dominus, quoniam mihi stelletur omne genu.*

At verò intueri quanta humilitatem huic tantæ jungat potentia. Primum enim sibi ut homini datam hanc à Patre potestatem fatetur: Deinde quod certè mirum est, non aliter se usum illa potestate affirmat quàm prout noverit Patrem velle, & prout ipse Pater iudicavit. Sic enim expressè addit: *Sicut audio, sic iudico: & iudicium meum iustum est, quia non quero voluntatem.*

luntatem meam; sed voluntatem ejus qui misit me. O qualem humilitatem! Qui, ut ait sanctus Gregorius, tunc quoque obedit cum iudex venit. Quod & postea repetit Dominus cum dixit: Ego non iudico quemquam; & si iudico ego, iudicium meum verum est, quia solus non sum, sed ego & qui misit me Pater. Quasi diceret, si meares duntaxat ageretur, si de injuriis solum & calumniis quas patior quaestio esset, libenter cederem, libenter condonarem; sed solus non sum, non solus homo in me offenditur; et ipse est Deus qui est Pater meus, qui cum iudicet & condemnet offensam mihi a peccatore illatam, necesse est ut cum ipso eam condemnem, & meum iudicium non potest non esse iustum, quia idem est ac divinum.

Sic plane huiusmodi humiliter se ubique gerunt dum sublimiora quaeque tractant; cum contra superbentiam in ipsis suis humiliationibus iatumescant & insistent. His sane praeter cetero: maxime formidandum est tribunal iudicis tam potentis & humilis Christi.

Quae veritas nobis hodie proposita, cum ex se pateat, tum vel hac etiam ratione magis clarescat. Si cui videlicet formidandum est iudicium illud animae, quod statim à morte fiet, maxime illi est formidandum qui dum viveret, suam divino iudicio iudicium magis opposuit. Nam primo cum is conformiter suo iudicio vixerit, oportet eum vitam vixisse plane oppositam Christo, sicut & ei oppositum ut supponimus habebat iudicium: quale autem iudicium illi homini post vitam futurum est, qui vitam omnino contrariam iudici vixit? Revelabitur ignominias sua, & vidabitur opprobrium tuum: ultionem capiam. & non resistet mihi homo.

Deinde verò cum suum iudicium praetulerit iudicio Christi, non potuit ista praesentia iudicii non esse injustissima & iniquissima, & roindeque praecipue iudicanda. Ego iudicio contemniam te cum. Denique cum id sit ratum quod perquam quis peccat, per hoc & torqueatur ut supra fas est demonstratum; iudicio certe puniri & torquenti debet qui iudicio peccavit. Quod expressè refert Sapiens post denuntiatae poenas Regibus & Iudicibus terrae, Quoniam inquit, non recte iudicatis nos custodistis legem iustitiae. Horreat & cito apparebit vobis, quoniam iudicium durissimum his qui praesunt, fiet. Sic enim fiet iustae retributio & debita vicissitudo, ut qui durius & severius iudicium exeruerunt, durissimo ipsi exerceantur & condemnentur.

tur iudicio. O qualis tum status animae! O quam verè Prophetia Domino, In mensura contra mensuram, cum abjecta fueris, iudicabis eam.

II. PUNCTUM.

SED superbus suam praecipue divino iudicio, iudicium se quo totum opposit.

Primo quidem cum Christus inter omnia vitia superbiam quae verbo, quae exemplo exagitant, & ex omnibus virtutibus humilitatem non modo ut utilem sed necessariam propoluerit, huic se iudicio superbus manifeste opponit, & nihil aequè detestatur quam quod praecipue Christus commendat, nihil aequè prosequitur quam quod odit Dominus. Nonne hoc est esse illi oppositum? Qui non est mecum, contra me est.

Secundo id patet, quia iudicio de aliis omnibus rebus ferendo, plane superbus se Christo opponit; de divitiis, de honoribus, de primis cathedris, de humanis laudibus, & de ipso vivendi modo qui dicitur mundus, quidquid iudicet Christus, contrarium omnino superbus sentit. Unde ipse Dominus his à quibus provocabatur ut se mundo manifestaret mundano modo: Mundus me odit, quia testimonium perhibeo de illo, quod opera eius mala sunt. Et paulò post, Venit enim Princeps mundi huius, & in me non habet quidquam. Quasi diceret, nihil illi mecum, neque mihi cum illo est, qui Rex est super universos filios superbiae. Sed omnia nobis opposita.

Tertio denique, cum superbus non superbiat nisi ex opinione sive ex iudicio proprio alicujus boni naturalis quod se putat habere praeter alios, unde laudem & gloriam plus aequo ambit & sectatur, hoc totum iudicium vanum est, vitiosum est, diabolicum est, ac proinde Christo Domino profus oppositum, qui cum de se ipso diceret se nihil esse, se nihil à se facere, si suam gloriam quæreretur, gloriam suam nihil esse; solum Deum esse bonum, & similia: longè magis id dicit & sentit de homine, ac proinde sic dire esse opposita profus sentit, ut, non aliter ac coelum exaltatur à terra, sic viae Domini & cogitationes ejus exaltentur à viis & à cogitationibus superbi & mundani. Unde cum Petrus nondum sanctus, Dominum alloqueretur ex sensu nimis adhuc humano & mundano, Vade, inquit Dominus, post te Satana, scandalum es mihi, quia non sapis en qua Dei sunt, sed ea qua hominum.

135. Mor.
2 10.

Ioann. 8.

If. 47.

Ier. 2.

Sap. 11.

Ibid. 6.

If. 27.

Luc. 11.

Ioann. 7.

Ibid. 14.

Iob. 41.

Ioann. 5.

Et 8.

If. 55.

Matt. 16.

minum. O si vel sapere humana, Christo est adversari, quis nisi superbus præ cæteris Christo adversatur, qui humana præ cæteris sapit? Sic apud S. Ambrosius exponens illud Scripturæ: *Dominus superbis resistit: tanquam sua contumelia propulsator, veluti quoddam suscepit adversus superbiam speciale certamen: tanquam dicat, meus iste adversarius est qui me lacessit, mihi debetur ista congressio.*

Serm. 7
in Ps. 118.

III. PUNCTUM.

SI cui ergo formidandum est tribunal futuri iudicii, superbo maxime est formidandum, qui suum ita divino iudicio iudicium, suos mores, affectus, sensus, vitamque opponit universam, ut quod Christus dixit bonum, hoc malum superbus sentiat; & quod ille malum prædicat, hoc iste nonnum annuntiet. Sed quis sapientior, quis Iudex æquus? Ex quo autem iudicio Iudex iudicabit? An ex divino suo, vel ex mundano superbi & diabolico?

If. 50.

Mal. 4.

Exech.
20.]

Ecce ego ad te superbo, dicit Dominus, quia venit dies tuus, tempus visitationis tuæ. Et cadet superbus & corruet, & non erit qui suscitet eum. Et alibi: Ecce dies venit succensa quasi cavinsus, & erunt omnes superbi, & omnes facientes impietatem, stipula: & inflammabit eos dies veniens, dicit Dominus, quia non derelinquet eis radicem & germen. Videsne superbo maxime paratum esse iudicium? Videsne primos illos esse iudicandos, qui se primos inter homines esse voluerunt? Sicut iudicio contendit adversum Patres vestros, sic iudicabo vos, dicit Dominus Deus.

Atque hæc fortè satis concedes de superbis illis quorum jam iudicia sumpta sunt, de Lucifero, de Pharaone, de Core, Dathan, & Abyron, de Herode & de similibus; de te autem nihil tale esse timendum. At verò vide, quid de rebus sentias & iudices? Quid de divitiis & honore; quid de his omnibus quæ mundus prædicat, & quæ Christus contra execratur? Nam ut ipse agebat, quod hominibus altum est, abominatio est ante Deum. Cuiam iudicio te tuamque vitam magis conformas? Hoc est enim iudicium quod de rerum caducarum pretio facis, hoc est inquam iudicium quod superbia facit, & quod reddit formidandum tribunal Christi, qui contra sentiens contrariam tibi omnino sententiam pronuntiabit. *Dies Domini super omnem superbium & excelsum, & humiliabitur.*

Luc. 16.

If. 12.

Senti de te quidquid voles, atque ista iudiciorum contrarietas quæ est in te & in Christo, vocetur superbia vel quovis alio nomine, parum refert si te vera Christo adversaris, nam hoc est nomen quo vel superbus vel quis in extremo iudicio malè mulctatur, neque in alios quam Christo adversarios dicit Apostolus de sæviturum iudicium, *Terribilis, inquit, expectatio iudicii, & ignis amulatio qua consumptura est adversarios. Dies ille Domini, dies ultionis, ut sumat vindictam de inimicis suis.* Talem vindictam qui non satis timeret, nonne nimis præsumeret? At scito te non posse dici timere illam, quamdiu in te agnosces superbiam quam non exagites & infecteris. *Nimis odio execrationem, & cognosce iustitiam & iudicia Dei, ait Sapientis.*

Hebr. 10.

Ier. 46.

Ecc. 17.

FERIA SEXTA.

DE CLARITATE CHRISTI QVAM NON ACCIPIT AB HOMINIBUS.

Adeius verba:

Claritatem ab hominibus non accipio. Joann. 5.

VERITAS PRACTICA.

Claritas quæ ab hominibus accipitur, meta est obscuritas.

RATIO EST, Quia illa claritas tota est inju-

diato hominum, Sed in tali hominum iudicio nihil nisi obscuritas. Ergo & ipsa claritas meta est obscuritas; ac proinde cavenda & contemnenda.

I. PUN-

I. PUNCTUM.

NE putarent homines quidquid Christus antè dixit ad defensionem suam contra calumnias Judæorum, ideo dixisse ut injuriam repellendo, sartam teſtam suam gloriam conservare vellet; atque inde ejus exemplo de conservanda sua gloria nimis satagerent & angerentur homines; ne hoc inquam sibi fingerent & persuaderent, hæc verba statim addidit: *Claritatem ab hominibus non accipio*, quibus proficitur se quidquid dixit ad suam gloriam, non eo dixisse animo ut gloriam ab hominibus expectaret; jam enim se satis humanæ gloriæ, si quam in hoc mundo quæret, accepisse à Joanne, ad quem miserant rogaturi de ipso testimonium, & à quo per honorificum, ut veritas postulabat, reculerant. *Ego autem*, inquiebat, *non ab homine testimonium accipio, sed hæc dico ut salvemini. Ego habeo testimonium majus Joanne, nempe à Scripturis, à Prophetis, ab Angelis, ab ipso Patre aeterno, à miraculis, à sanctitate, ab operibus; Opera quæ dedit mihi Pater ut perficiam ea, ipsa opera quæ ego facio, testimonium perhibent de me.*

Sic ille non tantum ut Judæos instrueret, sed nos præcipuè qui hæc lecturi, audiri & meditari eramus, nos qui captandæ humanæ gloriæ nimis iocundimus, sic disceremus ejus exemplo, quod si quid aliquando in nostri nostrorumque defensionem apud homines dicere cogemur, non ita dicemus quasi humanam captarem auram & gloriam: sed hoc unum duntaxat eniteremur ut veritas innotesceret, neque tam nostram quam veritatis causam & patrocinium suscipiemus.

Quid enim illa est humana gloria si per se spectetur? Quid illa claritas quæ ab hominibus accipitur, si attentè consideretur? *Mera est obscuritas, mera est vanitas, merumque nihil.*

Quod ut clarè pateat, expende quod primò dicitur totam istam claritatem pendere à iudicio hominum; nempe humanum ipsum est iudicium, seu ipsa testificatio iudicii quod de illo faciunt homines quem honorant, vel de rebus ob quas illum honorant. *Quem dicunt homines esse filium hominis?* Quod ita verum est ut si sciremus eum, à quo honorem accipimus, malè de nobis sentire & iudicare, plane nolle mus ejus honorem; & eum tanquam Adulatorum & Parasitum detestaremur; *Sagitta vulnerans linguam corum, dolens locuta est. Quia malum in Haynefue Pars tercia.*

ternum de nobis iudicium honorificum quam ipsam externam honorificationem, quæ nisi refectur honorem internum, dissimulatio est & irrisio; unde & malle mus quodammodo illis externis privari testificationibus, dum modo nobis constaret aliunde nos in bona esse apud eos æstimatione & opinione: adeo verum est totum esse in iudicio hominum. O humanam opinionem: quanta mala in mundum inexisti, quanta quotidie invenis, & quanta in futurum invenies! Sic clamabat identidem sanctus Franciscus Xaverius.

II. PUNCTUM.

SED in illo humano iudicio nihil est nisi obscuritas.

Quod tribus quidem modis intelligi potest. Primò, id valde obscurum est quid verè sentiant de nobis homines; nam sensus suos ita variè confingunt & dissimulant, ut vix cuiquam hominum certa fides possit adhiberi. *Caput suum movebit*, inquit Sapiens, *& plaudet manu, & multa susurrans commutabit vultum suum.*

Secundò, tamen si nobis loquerentur ut sentiunt, ita tamen obscurum est an verè sentiant & iudicent, ut nihil certi possis habere. Quid enim incertius quàm humana de rebus iudicia? Quis nescit, & quis non experitur quantis pateant erroribus, quot ignorantia tenebris involvantur, & quàm sæpè speciem seu apparentiam pro re ipsa sumamus? Unde Christus Dominus. *Nolite iudicare secundum faciem: Et Propheta; Ioann. 7. Species deceptit te. Popule meus, qui te beatum dicunt, ipse te decipiunt. Stat ad iudicandum Dominus: & stat ad iudicandos populos. Quasi diceret, solius est Domini iudicare.*

Tertiò denique, licet sint aliqui qui aliquando in aliquibus rectè sentiant & iudicent, quàm parum durat ille sensus? Nonne statim evanescit, aut in aliud immutatur? Nonne vel etiam quo ipso durat tempore, tantis aliunde infusatur & obscurantur vitis & vituperis illæ laudes, ut satius esset ad famam & gloriam non laudari, quàm tot adjunctis probis laudem fœdari? Nam ut sunt in malum proni sensus, ut sibi mutuo invident homines, si quid aliquando laude dignum agnoscant in homine, statim vitiosum aliquid tibi repræsentant, quo illa laus pene tota deterritur & obenebratur. *Verba bilinguis quasi simplicia & ipsa perveniunt usque ad interiora ventris. Nonne illos*

Pp

audis

audis, doctus est & eloquens, sed parum religiosus. O Vanitatem! O humana judicia quis vobis fidat? Quam verè David, *Veruntamen vani filii hominum. Mendaces filii hominum in statera, ut decipiant ipsi de vanitate in idipsum. Qui inquirebant mala mihi, locuti sunt vanitates. Disperdat Dominus universa labia dolosa, & linguam magniloquam.* Sic Sapiens de his universis judiciis Deo loquens; *Tanquam pueris insensatis, iudicium in dorsum dedisti.* Id est, ostendisti quam essent ridicula omnium hominum judicia, quam puerilia, quam malè sana & inter se pugnantia.

III. PUNCTUM.

ERGO ipsa claritas qua ab hominibus accipitur, mera est obscuritas. Cum non nisi ab hominum iudicis pendeat in quibus nihil nisi obscurum, incertum, dubium, involutum & ita uno verbo infuscatur, ut mera tenebræ dici possint: *Tenebris obscuratum habentes intellectum.* Quæ autem à Deo est claritas ipsa lux est, sicut & Deus lux est in quo tenebræ non sunt ullæ, Neque fallitur in suo iudicio, nec quemquam

fallit: quem ipse laudat verè est laudabilis: & quem probat, verè probandus est. Nonne igitur præstat hanc magis à Deo gloriam querere quam ab hominibus? *Qui gloriatur, in Domino gloriatur. Non enim qui seipsum commendat, aut quem homines prædicant, ille probatus est, sed quem Deus commendat.* Commendat autem præcipue humilem & pauperem Spiritu, quæ commendatio tam vera & luculenta est claritas, quam verum & certum est Dei iudicium.

Non vetatur tibi gloria, sed vana tantum & tenebrosa, ejusque loco vera proponitur. Dilce ubi pax ubi vera gloria: & hoc propone sermo: *Mihi absit gloriari nisi in cruce Domini nostri Iesu Christi per quem mihi mundus crucifixus est, & ego mundo.* Eratis aliquando tenebræ, nunc autem lux in Domino: ut filii lucis ambularetis. *Frustrus enim lucis est in omni bonitate, & iustitia, & veritate, probantes quid sit beneplacitum Dei: & nolite communicare operibus infructuosis tenebrarum.*

O quam vere Picus Mirandulanus, *Si illud est verum, quærendam gloriam, non qua ex hominibus, sed qua ex Deo est, cur de iudiciis hominum semper pendemus? Deo placere nemo est qui curat.*

SABBATO.

DE REPVGNANTIA ET INCOMPATIBILITATE FIDEI CUM VANA GLORIA.

Quomodo vos potestis credere, qui gloriam ab invicem accipitis, & gloriam qua à solo Deo est non queritis? Joann. 5.

VERITAS PRACTICA.

Ne divina pereat fides, pereat potius humana gloria.

RATIO EST EVIDENS, Quia in æquali periculo bonorum inæqualium, satius est perire minus bonum quam majus.

Sed humana gloria, minus est bonum quam fides divina qua periret nisi periret humana gloria.

Ergo ne divina pereat fides, pereat potius humana gloria.

I. PUNCTUM.

CONCLUDEMUS cum Domino agitatam 10. à Hebdomada de humilitate, & materiam, hac ejus nobili sententia,

quòd sit ita repugnans divina fides cum humana & vana gloria, ut vix simul possint consistere; hic est enim sensus verborum Christi, *Quomodo vos potestis credere qui gloriam ab invicem accipitis, & gloriam qua à solo Deo est non queritis? Quali diceret, mirum esset si vos cupidi vanae gloriae, crederetis: cum id fieri nequeat, cum simul repugnent fides & vanitas.*

Hinc autem efficax elicitur motivum ad fugandam istam vanitatem & mundanam gloriam, quod scilicet alioquin pereat fides; quis enim sanus de re tanta qualis est fides Christiana, velit periclitari, ob affectum vanae gloriae? Et tamen ni pereat iste affectus, peribit fides; Ergo ne fides pereat, pereat potius iste pravus affectus.

Quæ

Quæ conclusio satis per se nota, ut planius etiam innotescat, & in affectum effectumque dirivetur, vide quàm verum sit quod primâ propositione dicitur, satius esse perire minus bonum quàm majus, quando videlicet alterum ex æquo periclitatur, ut nisi minus pereat, pereat majus. Nonne hoc in quolibet genere boni est evidentissimum? Nonne ut servetur totum corpus, exponitur membrum? Nonne ut membrum servetur, exponuntur pecuniæ? Nonne ut pecuniæ conserventur, quies & voluptas deseruntur? Non est hærendum diutius in re tam plana, nisi forte miretis homines in hoc tam stolidos ut quod in bonis præcipuum est, salus animæ, postponant cæteris longè inferioribus; quàm ut stoliditatem illis objiceret Dominus, ad serpentem, infame illud & odiosum animal illos provocat. *Estote, inquit, prudentes sicut serpentes, qui scilicet ut caput servant in quo vivunt, reliquum exponunt corpus. Sic inter sal-*

Matt. 10.

l. 3. de

Contem-

pt. 20.

Cass. Coll.

l. 20. &

Coll. 2. c. 9

1. Theff. 5.

Phil. 1.

Estote, inquit, prudentes sicut serpentes, qui scilicet ut caput servant in quo vivunt, reliquum exponunt corpus. Sic inter sal-
l. 3. de Contem- pt. 20. Cass. Coll. l. 20. & Coll. 2. c. 9 1. Theff. 5. Phil. 1.
Tales Dominus in Evangelio fieri præcepit. Quod etiam referri potest quod ab ipso Domino dictum, tradiderunt antiqui: Estote boni Trapezitæ, id est, prudentes in delectu bonorum. Itē inq; illud Apostoli, omnia probate, quod bonum est tenete: Et rursum: Hoc oro, ut charitas vestra magis ac magis abundet in scientia, & in omni sensu, ut probetis potentia.

II. PUNCTUM.

SED humana gloria minus est bonum quàm fides divina, quæ periret nisi periret humana seu vana gloria.

Ne quidem bonum est vana illa gloria cum sit peccatum, ut expressè ait S. Thomas ex D. Augustino; & super temporalia quævis mala sit gravius malum. Sed esto, sit aliquod sensibile bonum; at quis Christianus comparet illud bonum cum fide divina, sine qua impossibile est placere Deo, ut ait Apostolus, sine qua nihil sanctum, nihil castum, nihil verum, ut ait sanctus Leo, & de qua ut alios omittam, sic aptè sanctus Ambrosius: *O thesauris omnibus opulentior fides! o virtutibus corporis omnibus fides fortior! o medicinis omnibus salutarior!* Et tu huic tam excellenti bono compares nescio quas gloriolæ blanditias! o probrum!

Quod autem periret fides nisi periret vana gloria seu inordinatus vana gloriæ appetitus, multis modis explicari potest. Primum cum Chri-

stus multa dixerit contra id quod vana illo gloriæ appetitu appetunt homines: ne hi manifestè videantur se Christi dictis opponere, malant illa sensu alio & perverso interpretari quàm quo revera Christus dixit, & quo faciliè crederent nisi vanaretraherentur gloria. Quod nempe Christus dixit: *Va vobis divitibus! Va vobis qui diligitis primas cathedras & salutationes in foro!* Non credunt vani seu mundani homines: non credunt se propterea miseros sicut dicit Christus: imò se crederent miseros nisi salutarerentur: & non aliter amant benedici & salutari quàm quia se propterea beatos putant. *Beatum dixerunt populum cui hæc sunt.* Nonne sic igitur periret fides contra hos saltè articulos qui de mundo sive de mundi vanitate proponuntur? At quis nescit, uno perente articulo, totam perire fidem?

Luc. 6.

Ps. 143.

Deinde ve id de aliis articulis fidei non mirùs dici potest quod à vana perente gloria, quæ qui vana ipsam spectant gloriam. Nam vanus & superbus ita de se præsumit, ut se posse putet intelligere quæ simpliciter credenda essent; vel nisi ea intelligat, non se putet debere credere. Quæ mentis præsumptione quid perniciosius nostræ fidei, quæ nisi omnem captiver intellectum, ipsa captivatur: & Veritas Dei, ut loquitur Apostolus, *in injustitia detinetur*, & tandem perit.

R. m. I.

Quod naturali quidem consequentia sic necesse est evenire cum unum ita repugnet alteri, ut se invicem simul ferre non possint: sed & supernaturali ac divina insuper providentia sic agitur, ut cum Deus superbis maximè resistat, atque illos tum præsertim humiliet & castigee quando curiosius res divinas investigant; non aliter frequentius illos puniat quàm permittendo ut non modò non intelligant quod præsumunt, sed variis circa hoc implicentur erroribus, sicut apertè monet Apostolus: *Ideo mittet illis Deus operationem erroris, ut credant mendacitiam, ut judicentur omnes qui non crediderunt veritati sed consenserunt iniquitati:* Sæc scilicet vanitati quæ iniquè præsumebant se de rebus fidei velle cognoscere.

2. Theff. 2.

Denique cum dicatur mori & perire fides, nisi ad actum revocetur, quando ejus exercendi necessitas sese offert: quis non videt quàm crebro necesse sit unumquemq; Christianum multos fidei actus palàm exercere quos tamen profiteri pudebit, nisi vana pereat gloria, nisi derisum potius quàm plausum, nisi potius ignominiam

quàm gloriam, sit paratus à mundo accipere. Si nempe condonandum est proximo, si ferendæ injuriæ, si toleranda probra, si cedendum inferioribus, si vincendum in bono malum, nonne hæc christiana fides commendat? At noone hæc vana mundi reprobatur gloria? Quid hic igitur agat mundanæ hujus mancipium gloriæ, quando fidei declarandæ non declinanda occurrit necessitas? Nonne si desistas agere quod tunc agendum fides docet, licet fidem ore teneas, opere tamen perdis, quando vel aliquid oppositum positivè quod vocant operaris, vel negativè tantum, non id agendo quod fides exigit? Nonne sic expressè sanctus ait Jacobus:

Jac. 3. sic & fides si non habeat opera, mortua est in semetipso. Quasi cadaver examine, dicebat S. Bernardus; corpus est, sed mortuum, & mortuum corpus non modò non est homo, sed nec pendè corpus. Hac est gens, inquit Propheta, qua non audivisti vocem Domini Dei sui, nec recepisti disciplinam: peristi fides, & ablata est de ore eorum. Id est, fidem quidem receperat & ore fitebatur, sed cum ad disciplinam sive ad opus ventum est, perinde se gessit ac si fidem non habuisset, sic fides perit & ablata est de ore eorum; ore confitentur, factis autem negant.

III. PUNCTUM.

NE divina igitur pereat fides, pereat potius humana gloria: Quamquam nec ipsa peribit gloria, quia nihil est gloriosius quam constantè suam servare fidem, sed pereat inordinatus ille appetitus gloriæ, qui sic animam occupat ut nullum divinæ fidei locum relinquat,

Osee 14. Pereat Samaria, quoniam ad amaritudinem concitavit Deum suum; in gladio pereant: parvulorum elidantur. Quasi diceretur, si aliter perire non potest prava illa mundi affectio quam pugnando, certè pugnetur, & in ipsis primis motibus & cogitationibus elidatur: Nam hæc est victoria qua vincit mundum fides nostra. Et hi

sunt qui triumphant in coelis, *Qui fidei suam nunquam mutaverunt ab eo.*

In hoc itaque prælio standum & persistendum acriter, *In omnibus sumendo scutum fidei. SCUTO circumdabit te veritas ejus. non timebis à timore nocturno, à sagitta volante in die. LEVITER volat, inquit sanctus Bernardus, leviter penetrat sed dico tibi, non levis infligit vulnus, cito interficit. Nimirum sagitta hæc vana gloria est. Qui ferventiores esse videntur, ipsi parveant, ipsi sibi caveant in hac parte: nihilominus adhuc solliciti non deserere scutum inexpugnabile veritatis. Quid enim aliud tam contrarium vanitati?*

Sic ille pluribus, quorum summa est, ut obvias illas & familiares quæ occurrunt ex Scripturis veritates semper paratas habeamus quibus vanitatem expugnemus: atque in ipso pugnae procinctu verba Scripturæ pronuntiantes, exerceamus actum fidei, ut per fidem cedat vanitas ne per vanitatem cedat fides, *Vanitas vanitatum, & omnia vanitas, & cassa sollicitudo mentis. NOLITE declinare post vana qua non proderunt vobis, neque eruent vos quia vana sunt. VANA sunt & opus visus dignum, in tempore visitationis sua peribunt, VANITATEM & verba mendacia longè fac me. Odisti observantes vanitatis supervacua. Plusquam vana & vacua talis est observatio, quia non modò nihil prodest ad gloriam, sed & multum obest. Vide in 2. parte, Sabbato Hebdom. septuagesimæ.*

DOMI-